

XXXIII. tečaj.

V Kamniku, oktober 1916.

10. zvezek.

Asiškemu serafinu.

(Za god sv. očeta Frančiška, 4. okt.)

Na zemlji vbog, v nebesih kralj,
Frančišek mili serafin,
človeštva cvet, cerkvé kristalj,
v ljubezni božji drag rubin! —

Ti bedni v sercu nosiš rod,
sirotam oče, mati, brat,
ti dušam kažeš sreče pot . . .
pozdravljen, oče, tisočkrat!

Očak ponižni, božjo čast
na zemlji si množil vsegdar . . .
Duhovna deca, tvoja last,
oznanja tvoje slave žar.

Pozdravljamo tvoj sladki god,
asiški blagi serafin,
tvoj delež je višav Gospod,
prijatelj - brat sam božji Sin! —

Otroke svoje vse preštej:
kako prepeva rajski zbor! —
v čistilišče* ljubo poglej —
naj zemlji sije jasni vzor! . . .

Naj moljen bo svetov Vladar,
ki dušam sveto moč deli!
Gospoda ljubi, vdana stvar!
Naš oče večno v Njem živi . . .

* Vice (purgatorij). Glede naglasa na drugem zlogu prim. »Cvetje« XIV. teč. 12. zvezek, platnic zadnja stran.

P. E. B.

Pobožnosti v mesecu oktobru.

Rajni papež Leon XIII. je večkrat škofe opominjal, da naj ves mesec vinotok ali oktober posvetijo Materi božji ko kraljici presvetega rožnega venca, njej na čast naj pobožno v cerkvah molijo sv. rožni venec z lavretanskimi litanijami, da bi sprosil od Boga pomoč sveti cerkvi v njenih velikih stiskah. Podelil je odpustek 7 let in 7 krat po 40 dni vsakemu, ki v cerkvi z drugimi vred ali zaderžan sam odmoli sv. rožni venec in litanije Matere božje z molitvijo k sv. Jožefu in moli za papeža; in eden popolni odpustek, ako vsaj desetkrat opravi to pobožnost in se spove in prejme sv. obhajilo. Ta papež je podelil popolni odpustek za vse vernike na rožnovensko nedeljo ali pa v osmini potem, ako prejmejo svete zakramente in v cerkvi molijo po njegovem namenu k Bogu troedinemu in Materi božji. V cerkvi morejo opravljati to pobožnost tudi v novembru ali decembru, ako so verni v oktobru z delom preobloženi in zaderžani.

2. Mesec oktober je posvečen tudi našemu duhovnemu očetu sv. Frančišku Serafinskemu; pokojni papež Leon XIII. je podelil 13. septembra 1893 za pobožnosti v čast sv. Frančiška sledeče duhovne dobrote: 1) popolni odpustek vsem vernim in v vsaki cerkvi na praznik sv. Frančiška Serafinskega, dne 4. oktobra ali pa enkrat v osmini. Za ta odpustek se zahteva sv. spoved, obhajilo in v kaki cerkvi molitev po papeževem namenu za spreobrnjenje grešnikov; 2) odpustek 300 dni, kolikerkrat je gdo pri devetdnevnicu ali pri mesečni pobožnosti v cerkvi, ki jo opravljajo v čast sv. Frančišku Serafinskemu. Ta devetdnevnicu in mesečna pobožnost se lahko opravlja v oktobru ali pa kak drugi mesec v letu. Za to pobožnost primerna premišljevanja imaš v „Cvetju“ in sicer v 18., 19. in 20. tečaju. *P. A. F.*

Sončna pesem sv. Frančiška.

Za glasovir in petje zložil Stanko Premrl.

Na Il. ljubljanski gimnaziji uči verouk vč. g. dr. Pečjak, ki se v prostih urah rad peča s pesništvo. Nekoč vzame v roko sončno pesem sv. Frančiška in jo lepo posloveni. Misli si pa: Kje bi se našel skladatelj, ki bi hotel pesem vglasbiti? — Vč. go-

spod Stanko Premrl, stolni pevovodja, pa blizu isti čas premišljuje, kje bi dobil besedilo za kako koncertno skladbo. — Gospoda se srečata in obojestranska želja se je izpolnila. Svet pravi, da je to slučaj, mi pa to imenujemo božjo previdnost, brez katere se nič ne zgodi.

Ne bo odveč, ako v „Cvetju“ ponovimo* početek „Sončne pesmi.“ Sv. Frančišek je bil jako rahle in občutne narave; imel je serce in razumevanje zlasti za naravno lepoto. Marisiketeri človek vidi božjo naravo, kaker Frančišek, ali gre mimo nje brez misli in vtisa. Ne tako naš očak. On je ljubil naravo in od stvarstva se je povspel do Stvarnika. Saj so vse stvari kaker velikanska lestvica z brezštevilnimi klini, ki vodijo k Bogu. Zategadelj se je rad pomudil pri božjih stvareh: pri soncu, mesecu, zvezdah, zemlji, vodah, studencu, ognju, vetru, ptičkih, živalih itd. Opazoval je njihovo delovanje in hvalil Boga, ki nam je dal stvari v veselje in korist, samo da se jih poslužujemo po volji božji.

Koncem svojega življenja je imel prikazen, v kateri mu je Bog razodel, da bo gotovo zveličan. Ko se prebudi iz zamaknenosti, prevesel zbere vse strune svojega Boga ljubečega serca in zapoje pesem, ki je zelo podobna pesmi mladeničev v ognjeni peči in se glasi:

Najvišji, mogočni, dobri Gospod!
Tvoja je hvala in slava in čast, in tvoj blagoslov
samemu Tebi, Najvišji, pristoja,
in človek nobeden tebe slaviti ni vreden.

Hvaljen bodi, Gospod, in s tábo vse tvoje stvari:
najbolj solnce, naš gospod brat,
ki daje nam dan in z njim nam svetiš,
in je lepo in žareče, sè svitom velikim
tebe, Najvišji, predstavlja.

Hvaljen, Gospod, po sestri luni in zvezdah,
ki si jih gori na nebu naredil,
svetle in drage in lépe.

* Sončno pesem sv. očeta Frančiška je prineslo poslovenjeno »Cvetje« takoj v 1. letniku (1880) str. 9—10, na strani 153. in naslednjih pa je dodana tudi zgodovinska in stvarna razlaga. Seveda je mej čislanimi naročniki sedaj le malo takih, ki bi poznali najstariše letnike našega lista. Obe slovenski prestavi sončne pesmi se v bistvu skladata, razlikujeta se pa precej po zunanji obliki. »Cvetje« (v 1. tečaju) ima, kar se da, dobesedno prestavo v prozi, vč. g. doktor je pa poslovenil to himno bolj samostojno v kratkih pesniških kiticah, kaker jih na tem mestu priločujemo.

Hvaljen, Gospod, po bratu vetru in zraku,
in po oblačnem in jasnem in vsakem vremenu,
ki z njimi svojim stvarjem življenje ohranjaš.

Hvaljen, Gospod, po vodi, naši sestrici,
ki nam koristi močno
in je ponižna in ljubka in čista.

Hvaljen Gospod, po ognju, dragem nam bratu,
ki z njim razsvetljuješ nam noč,
in on je lep in prijeten, močan in silen.

Hvaljen, Gospod, po naši sestri, materi zemlji,
ki nas vodi in nam gospodinji,
in daje mnogotere sadove in pisane cvetke in trato,

Hvalite Gospoda,
poveljučujte ga in zahvaljujte,
in u veliki ponižnosti njemu služite!

Hvaljen, Gospod, po naši sestri, smrti telesni,
kateri človek noben uiti ne more.
Gorjé mu, kateri umrje v smrtni pregrehi!
Srečen, kateri tvojo presveto voljo izpolni;
ne bo ga zadela druge smrti poguba.

G. Premrl je pesem jako lepo vglasbil. Po primernem vvodu nastopi zbor in v veličastnih harmonijah prepeva slavo Bogu. Nato nastopajo pojedini glasovi (solisti), ki nagovarjajo sonce, mesec, ogenj, vihar, celó smert, naj vse stvari povelčujejo Boga. Edini greh ga ne more in ne sme častiti, zatoraj opominja moški glas: „Gorjé mu, ki umrje v smrtni pregrehi!“ — Nasproti pa ženski glas blagruje človeka v milosti božji: „Srečen, kateri tvojo presveto voljo izpolni!“ — Mogočen zbor konča spev.

Skladba ni za navadne ljudske razmere, mariveč je koncertna; zanesla bo toraj duhá Frančiškovega celó v koncertno dvorano pred izobražen svet. Skladba je skozi in skozi umetna, izvirna, moderna. Iznajdba nova, harmonija mikavna in podučna; s to skladbo gremo Slovenci lahko pred vsako občinstvo. Posebno nas veseli, da se ž njo proslavlja naš sveti očak Frančišek, ki je iskreno želel, da bi ves svet ljubil Gospoda Jezusa, in da bi evangelijski duh preveval vse sloje, vse stanove — v zasebnem in javnem življenju, in da bi ves svet iz notranjega prepričanja zamogel in hotel s Frančiškom zaklicati:

„Moj Bog in moje vse!“

P. Hugolin.

Bojni klic tretjerednikom.

P. G. R.

»To je zmaga, ki premaga svet, naša vera«. (Jan. 5, 4).

Pred tisočletji je imel Bog sam na visoki gori Sinaj zelo resen misijon. Zakrit v goste oblake in obdan od milijonov nebeških angeljskih trum je razodel Stvarnik veseljstva izvoljenemu ljudstvu svojo voljo. Verh gore je plamtel in hlapel kaker velikanski plavž. Grom je odmeval od gorâ in bliski so švigali po ozračju s tako silo, da se je vsa gora majala in tresla. Na njenem verhu pa je zadonel glas pozaven, podoben groznemu bučanju bojnih tromb. Ko je ljudstvo zaslišalo glas božji in gledalo obenem naravne strahote, je enoglasno obljubilo: „Vse, kar je govoril Gospod, bomo storili in bomo pokorni.“ (2. Mojz. 24, 7).

Sedanja svetovna vojska je pretresljivo ponavljanje božjega misijona. Bog zopet mogočno pridiga, toda sedaj mej morečimi bliski in bobnenjem topov, v oblakih bojnih poljan, v žvenketanju orožja velikanskih armad in mej zvoki bojnih tromb, ki še vedno nočejo potihnuti. Cela Evropa, ne, celi svet trepetja in dergeta v strahu pred prihodnostjo. Gorje tistemu, ki božjega opominjajočega glasu ne sliši ali ga prezira! Kaker na Sinaju, tako velja tudi danes božji opomin vsem brez izjeme. Nihče naj ne terdi: „Bog hoče sedaj brezverce pošteno kaznovati; okusiti morajo vse zlo, katero je povzročil odpad od večnega Stvarnika.“

Res je, da je sedanja strašna vojska v prvi versti resen opomin vsem grešnim ljudem, zadnji poziv k spreobrnjenju, ki bi moral omehčati še tako terdovratnega človeka. „Vsled božjega naklepa“, pravi sv. Avguštin (De civit. Dei I, c. 1.), „naj bi vojska poboljšala in sterla nravno sprijenost ljudi, ali ob enem tudi čednostne in dobromisleče po britkostih očistila in spodbudila, da bodo postali zreli za boljši svet in da bodo v tem zemeljskem svetu rešili nove naloge.“ — Vojska je torej nekaka mobilizacija vseh kristjanov, ki hrepene po pravem napredku v duhovnem življenju. Gospod vojnih trum kliče in zbira celo vojskujočo se cerkev in pozivlja vse svoje zveste, da si prizadevajo priti do višje popolnosti in se nevstrašeno bore za sveto božjo stvar. Če pa Bog vse svoje kliče, pridejo tretjeredniki najprej na versto, ker spadajo h prvemu pozivu.

In kaj zahteva Bog od nas? Vsi hrepenijo in že dolgo zdihujejo z vročimi željami po srečnem, trajnem miru. Toda miru, kakeršnega si želimo in ga potrebujemo, nam ljudje ne morejo dati, „svet nam ga ne more dati,“ ampak edino le Kristus „knez miru“ (Iz. 9, 6), „Bog miru in ljubezni“ (2. Kor. 13, 11), samo kerščanstvo, ki je vera miru in ljubezni.

Sv. Ambrož je bil, preden je postal milanski škof, zelo spreten državnik. Nekoč je pisal cesarju Valentinijanu sledeče: „Deržava bo le tedaj trajno srečna, ko bo vsak državljan resnično začel častiti pravega Boga, Boga kerščanstva, ki vlada svet.“ Cesar Teodozij si je izbral škofove besede za temelj svoje vlade. Pozneje je sam večkrat zagotavljal: „Vera vzderžuje mir v deželi in jo obvaruje vsake vojske.“ — „Kristus je vse storil, da bi napravil red na zemlji, zboljšal življenje in pripeljal ljudi iz njih žalostnega, nespametnega (paganskega) početja h pametnemu, srečnemu kerščanstvu“, pravi sv. Krizostom. Sedaj zavisi od nas, da bo Kristus vladal povsod; skerbeti moramo, da se bo blagodejno kerščanstvo, ki je zagotovilo pravega miru, poživilo povsod: v vseh sercih in hišah, šolah in delavnicah, v vseh vaseh in mestih. V bogi svet je postal zopet na pol paganski in vsled tega je tako neizmerno beden! Na novo mora postati popolnoma kerščanski, ako hoče, da bo resnično srečen.

„Vse prenoviti v Kristusu . . .!“

Da se bo ta želja pokojnega sv. očeta vresničila, morajo sodelovati vsi, ki derže z Bogom, in dolžnost tretjerednikov je, da dajo drugim kristjanom sè svojim življenjem in delovanjem najlepši zgled. — Pij X. so pisali dne 5. maja 1909. generaljnemu ministru frančiškanskega reda prelepo pismo, v katerem mej drugim pravijo: „Posebno nas vznemirja nagnjenje sedanjega časa, ki se hoče oprostiti kerščanstva in se zopet vdati pogubonosnim načelom in napravam starega paganstva. Velika je nevarnost, da se bo vsled tega popolnoma skvarila družina, deržava in zastrupilo javno življenje. Temu zlu se treba vstaviti; to je vestna zadeva vsakega človeka in zato v tem oziru veliko pričakujemo od tretjega reda, kateremu smo polni navdušenja naklonjeni.“ — Isto misel je izrekel Leon XIII. pri nekem sprejemu leta 1879.: „V dnu serca sem prepričan, da je v sedanjem času tretji red najbolj pripravno sredstvo vpirati se dandanašnjim slabim razmeram in ob enem najboljši način, kako je treba pripeljati svet nazaj k resničnemu in pravemu spolnjevanju evangelija.“

Prav isti papež-tretjerednik je dne 3. oktobra 1882. izgovoril zlate besede: „Gdor poskuša razširiti tretji red, pospešuje delo Boga samega, delo Kristusa.“ Tretji red „je prav zapopadeno kerščansko življenje“ (Leon XIII. maja 1886), „je nekaka vojna šola, v kateri se ljudje hrabro priuče kerščanskemu življenju in ga tudi v dejanju zveršujejo“ (Leon XIII. 30. maja 1883), „v kateri se v vseh stvareh na novo poživlja pobožnost in gorečnost prvih kristjanov.“

Junaški duh prvih kristjanov mora biti duh vsake tretjeredne skupščine, in če je, potem bomo gotovo dosegli, kar Bog tako resno z vojsko od nas zahteva. — Prvi kristjani so se svojim junaštvom premagali staro paganstvo. Tretjeredniki morajo s podobnim junaštvom spodriniti in zatreti novodobno paganstvo. „To je zmaga, ki premaga svet, naša vera!“

O tretjem redu veljajo besede, ki jih je nekedaj zapisal veliki Origen: „Vstopili smo v imenitno vojaško službo in v vojno šolo, ki ima velike naloge.“

Priročna knjiga sv. Leonarda Portomavriškega.

P. A. F.

§ 12.

Kako naj redovnica ko opatinja ali predstojnica opravlja svojo službo.

Ne namerjam govoriti o vseh službah, ketere imajo navadno redovnice v samostanih, temuč samo o najpoglavitniših, da ta knjižica ne postane večja kaker treba.

Tebe so tedaj izvolile za predstojnico?!* Dobro; misli si, da so takrat naložile na tvoje rame velik križ; nosi ga velikodušno in ga ne vleci za sabo. Hodi za Jezusom, ki nosi svoj križ

* Po teh naukih se lahko ravnajo matere, gospodinje, prednjice tretjega reda, Marijine družbe, za ketere ni še posebnih knjižic ali navodil.

Prestavlja vec.

s tolikim trudom. Hodi po Jezusovih svetih stopinjah, da ne bo tvoj križ postal križ za tvoje podložne.

Najprej si mislim, da si postavno izvoljena za predstojnico, to je brez tvojega sodelovanja, brez darov ali tudi brez prošenj za ugodno glasovanje; tako ti je tedaj resnično od Boga izročeno vodstvo vašega samostana. Ako se je pa ravno nasprotno zgodilo, moreš pričakovati to, kar se je pripetilo drugim, ki so po krivičnem potu prišle do te časti, zadelo je namreč veliko nesreč nje same in ves samostan. Ker Bog ni blagoslovil njihovega vodstva, so zdihovale v življenju in še veliko bolj so zdihovale na zadnjo uro.

V mestu Bérgamo je vmirala neka predstojnica; okoli njene postelje je stalo veliko redovnic, ki so zanjo molile. Ko je spovednik priporočeval njeno dušo, je vmirajoča vbožica vsa prestrašena rekla: „Sestre, vmiram globoko žalostna, obdana od tisoč bolesti in bojazni, ker vmiram ko predstojnica. Te časti nisem hotela, ve dobro veste in vendar že to, da sem jo opravljala, ah, kako me to straši to uro!“ Ako se je že ta tako bala, ki ni hotela biti predstojnica, kako se boš še le ti bala na zadnjo uro, ako si si pridobila to službo morebiti krivično?!

Mislím pa, zopet rečem, da si postavno izvoljena, da tedaj postavno opravljaš svojo službo; da ti bo pa tudi po sreči šlo, mi dovoli, da ti podam nekaj naukov, ki te bodo razsvitljevali, če boš ta navodila prevdarila, da boš svojo službo vsaj manj nepopolno opravljala, zakaj tako službo zverševati doveršeno in popolno, ni tako lahka reč.

Pervi poglavitni nauk je ta-le: bodi ponižna! Nekakšno previsoko mišljenje, o, koliko škodi predstojnici! „Ako so te postavili starašino, se ne prevzemaj“, ti pravi sveti Duh v Sirahovih bukvh (32, 1). Ako so te vaše redovnice postavile za predstojnico, ne vdajaj se nekaki ošabni pohlepnosti, ki nadvlado bahavo skazuje. Ne tako, ne! bodi ponižna in z drugimi bodi taka, kaker ena izmej njih. Krotkost in ponižnost boste najmočnejša privlačna sila, da si boš pridobila dobro ime in serca tvojih podložnih. Posnemaj Jezusa, ki je pravi poglavar cerkve: „Učíte se od mene, ker jaz sem krotak in iz serca ponižen“ (Mat. 11, 29). Nauči se od mene pravega načina, kako treba voditi druge in se ne boj, da bi tvojemu vglédu kedaj škodovala krotkost in ponižnost. Prevzetna predstojnica si ne bo lahko podvergla svojih podložnih brez velike sile; sè silo pod-

veržene pa se bodo zatekale k škofu in delale nemir. Nasprotno pa ponižno predstojnico v njenem ravnanju ljubijo vse, in njena opominjevanja ter nauke sprejemajo ali z večim veseljem ali pa vsaj z manjšo nevoljo in v samostanu živijo v miru. Sveta Marija Magdalena Paciška pravi, da je ljubezen, spoštovanje in zaupanje trojna vez, ki veže serca podložnih sè srcem predstojnice; vse te tri vezi pa preterga in zaderžuje prevzetnost; ponižna bodi tedaj; bodi ponižna!

Ne vpeljuj novih reči! Velik nered je to, kar se opaža dan za dnem po samostanih. Vsaka nova predstojnica hoče napraviti nove zapovedi in nove določbe, in s tem preverne ves samostanski red; ako bi bilo to dovoljeno, bi vsaka nova predstojnica vstanovila novo redovno družbo. Tega nikaker ne; zapomni si ta lepi nauk, da nisi neomejena oblastnica; neomejen gospodar je Bog, ki daje po podrejenih predstojnikih zapovedi, katere treba spolnjevati; skerbi tedaj, da se bodo te spolnjevale sè vsemi drugimi navadami v vašem samostanu.

Keder bi se pa v vašem samostanu redovno življenje poslabšalo, takrat ne bi bilo nič novega poskerbeti, da bi ga na primerne načine izboljšala. Zakaj dobra in prava predstojnica se mora truditi, koliker more, da se v samostan zopet verne prvotno spolnjevanje vodila. Zato si dolžna vpeljati pogostno prejemanje svetih zakramentov, ako se je opustilo, vkljub temu, da ga vaše postave predpisujejo. Ako bi se opuščala navada v obednici opravljati zunanja pokorila, potrudi se jih zopet vpeljati, s tem, da boš ti prva sebe poniževala, ko boš poljubila noge redovnicam, in da te bodo videle z razprostertimi rokami in na slične načine.

Ke bi ti pa kaka neprevidno goreča svetovala, da vpelji z neprimernimi naredbami nove strogosti, nikaker ne spolni njenih želj, razen v zelo redkem slučaju, keder bi vse redovnice hrepele po ojstrejšem življenju in bi višji predstojniki to odobrili; drugače pa jim zaterjuij, da jih ne namerjaš zavezati v rečeh, v katerih jih ne vežejo vaše zapovedi in naredbe predstojnikov. Ako bi bila ketera poveršna redovnica nevoljna, ker se ustavljaš kaki razvadi ali kakemu zanemarjanju, tedaj ji lahko porečeš: „Draga sestra, ti dobro veš, da tako zahtevajo naše zapovedi, naše navade in toliko hočejo naši predstojniki; teh določeb si nisem jaz izmislila, temuč so škofove naredbe.“ „Ne ja z, temuč Gospod“ reci sè svetim Pavlom; „zapoved in predstojnik tako

zapovedujeta in tako moramo delati;" potem jo pusti godernjati, ako nočeš ti goreti v vicah, kar je zadelo neko predstojnico, kaker berem v knjigi z naslovom: „Razna prikazanja patra Frančiška Kriškega, bosega karmeličana“. Ta se je prikazala po smerti svojim redovnicam sè vso obleko in samostanskim pajčolanom potopljena in obdana od živega plamena, in je zakričala: „Hčere, jaz gorim in terpim, ker sem zanemarjala spolnjevatı vodilo in naredbe škofove.“

Ne bodi nemirna v svojem vodstvu. So predstojnice, ki se hočejo lotiti vsake reči in ves dan hodijo po delavnicah in hočejo opravljati službe hišne, zakristanke, vratarice, kuharice; s tem pa, da hočejo vse storiti, vznemirjajo vse druge. Odredi, in potem pusti, naj delajo tiste, ki morajo. Še veliko bolj mi bo zoperno, ako boš v številu tistih nemirnih razumnih, ki bi rade spremenile vsako reč; prizidavajo s pretvezo, da hočejo samostan razširiti ali pa pripravniškega narediti; in ko mislijo na opeko in delavce, nigdar ne opravijo premišljanja (notranje molitve). Še bolj boš pa zoperna svojim podložnim, ako boš hotela olepšati zakristijo s prikrajšanjem jedi v obednici in s pomanjkoivanjem v obleki in drugih potrebnih rečeh. O, to je zelo splošna prevara hudega duha, katero predstojnice malo poznajo! Da dalje zidajo, zanemarjajo notranje in duhovno delo; samostan je poln nemira, ker so vboge redovnice prisiljene gledati, kako hodijo vse verste posvetnih oseb ves dan po spavnicah brez prave potrebe.

Bodi ljubezniva in prijazna. Glavna podlaga redovnega vodstva mora biti zaupanje podložnih do svojih predstojnikov. Ako si sestre ne upajo ti povedati o svojih potrebah, razodeti svojih britkosti, prositi potrebnega dovoljenja, naznaniti kako nerednost v samostanu, kako boš vodila samostansko družino?! In ako v samostanu govorijo, da s teboj ni mogoče govoriti, da si hitro nesterpna, jezna; kako upaš, da bodo imele zaupanje v tebe? Vsaka bo daleč od tvoje sobe, bežala bo pred teboj; ako izuzamemo kako tvojo pristransko prijateljico in nečakinjo, te bodo vse zapustile. Ako hočeš tedaj, da se bodo obračala serca tvojih podložnih h tebi, obleci veselo prijetnost; z veselo ljubeznijo vstrezi vsem, dokler ni v škodo redovnemu življenju.

Ni dovolj reči: „za svojo osebo imam jaz dobro serce za vse,“ dobro serce ne zadostuje, ker ga ne vidimo, ako je pa zu-

nanjost preresna, če so besede preveč ostre. Poznam predstojnico, ki je bila sama na sebi pripravna in zmožna voditi glede duhovnih in časnih reči, ali na zunaj je neotesano in terdo občevala sè svojimi duhovnimi hčerkami; to je zadostovalo, da ji je pri njih vzelo zaupanje do nje in da so se je ogibale. Ako si taka, spretno izboljšaj svoje natorne napake; varuj se pa, da se ne boš posluževala nekakšne človeške zvijače, s katero bi mogla vzbuditi sum, da v sercu drugače misliš, kaker pa z jezikom govoriš; zakaj ta dvoumnost ne bo samo množila nezaupanja v podložnih, temuč ti bo vzela vse zaupanje, potrebno spoštovanje, ki je najlepša lastnina predstojnice.

Opominjaj zaradi pogreškov, pa ljubeznivo. Hudi nalivi, ki sè silo padajo, padajo na suho zemljo in jo nekoliko pomočijo, namočijo je pa ne, nasproti pa pohleven in miren dežek vgodno namoči polje in je stori rodovitno. Tako naj bo tudi tvoje opominjevanje, zlasti prvi opomini naj bodo vljudni in prijazni, in bodo šli toliko bolj globoko v dušo; naj bodo brez naglega in ostrega ravnanja, o pravem in v vgodnem času ponovljeni, in videla boš, da bo prinašala tako zalivana duša takšne sadove, katerih ne bi rodila, ako bi bila tepena. Najprej pohvali osebo, katero moraš opomniti, pokaži ji njene lepe lastnosti in darove, ketere ji je dal Bog, da bi mu lepo služila; naj pa prevdarja tudi svoje pomanjkljivosti, naj premisli tvojo dolžnost, da moraš ohraniti mir, navade in lep red v samostanu; na kratko, skerbi, da si jo boš pridobila z lepo besedo in kar moreš skrivaj storiti, ne stori očitno.

Varuj se zato, da ne boš zadela na skalo, kjer se jih je že nemalo predstojnic ponesrečilo. Upale so namreč, da si bodo pridobile ljubezen podložnih s tem, da se niso menile za njihove pogreške in dopuščale zanemarjanje; zgodilo se je pa ravno nasprotno; namestu dobrohotnosti so dosegle sovraštvo vsega samostana, ker je videl, da je padel v redovnem življenju. Ako tedaj pri neketerih ne pomaža prijaznost in ljubeznivost, kaznuj; preden pa kaznuješ, si dolžna dobro premisliti, v važnih sklepih ne smeš sama sebi zaupati, temuč poslušaj svèt sposobne osebe, pred vsem pa moli. Keder ne moreš v posameznih slučajih odstraniti majhinega zla z nevarnostjo povzročiti večje zlo, bo boljše mirno poterpeti to, kar prinaša škodo; pri vsem tem pa ne smeš zatisniti oči in pripustiti pogreškov, ako se nočeš zameriti Bogu. V zgoraj imenovani knjigi berem, da je neka predstojnica zelo

terpela v vicah samo zaradi majhnih pogreškov, katerih ni povesarila ko predstojnica. Kaj bo še le s tistimi predstojnicami, ki dovoljujejo vse svojim podložnim in se ne menijo, ako živijo terdovratno v sovraštvu, gojijo posebna prijateljstva ter se gnane od svojih strasti ne brigajo še za tako važna pravila?! Če bi podložne redovnice prevdarjale veliko odgovornost, katero nosijo na svojih ramah predstojnice, bi ne bilo v samostanu toliko častihlepnih, ki so nemirne, ako niso povišane za eno stopinjo časti, za katero niso sposobne in s katero je združenih toliko nevarnosti! —

Vodi sama in ne izroči vodstva v roko drugih. Komaj se je na stol vsedla nova predstojnica, že se redovnice zaupno poprašujejo, katera neki pa bo vodila ta tri leta?! Katera bo vodila? Predstojnica bo vladala! „Ni res“, mi bodo odgovorile, „ta in ta mati bo vladala.“ Oj, kak nered! Zakaj, ako gospodari taka, ki ne sme gospodariti, ne vboga tista, ki bi imela vbogati. Gorje tebi, ako se redovnice pogovarjajo o tebi, da se daš voditi od svoje zaupnice, od one-le sestre; nobena se ti ne bo hotela podvreči. Zakaj nobena reč tako ne vžali podložnih nun kaker to, če vidijo, da so prisiljene vbogati tisto, ketere niso izvolile za svojo predstojnico, tisto, ki živi v samostanu njim enaka. Bog te je izvolil za predstojnico in predstojništvu primerno milost je dal tebi in ne drugim; ako bodo vodile druge, ki nimajo te milosti, ne bodo samo slabo gospodarile, temuč bodo tudi samostan uničile.

Zato vladaj ti sama; ako hočeš pa dobro vladati, ne zado-
stuje samo odredbe dajati, temuč moraš paziti in gledati, ako jih tudi spolnjujejo. Ne smeš sicer biti nadležna opraviteljicam, tvoja dolžnost pa je poizvedovati, ako je vse v redu. Večkrat na dan obiskuj bolne, vprašaj jih, ako imajo vse potrebne reči, zvečer jih pa sè svojo roko blagoslovi z blagoslovljeno vodo.

Skerbi, da bodo imele vaše sestre izrednega spovednika, kederkoli ga želijo; ako tega ne boš storila, boš morala dati Bogu oster račun; ker se lahko zgodi, da ga neketera potrebuje. Ne smeš čakati, da te bodo prosile, to je velika prevara; zakaj taka, ki bi ga potrebovala, ne bo prišla h tebi in rekla: „Mati, potrebujem izrednega spovednika.“

Keder nastopijo novi spovedniki, redni in izredni, jim je treba povedati, kar spoznaš za koristno vsemu samostanu. Zakaj

ako niso spovedniki dobro poučeni, lahko storijo kake pogreške in namestu, da bi mir vzdrževali, ga lahko motijo.

Poizvedeti moraš, kako živijo hlapci in deklice in drugi, ki služijo v samostanu ali v cerkvi. Zahtevaj od njih, da naj gredo ob določenem času k spovedi in svetemu obhajilu. Ako bi kedaj zapazila, da podpirajo kako lahkomišljeno in nespametno redovnico s tem, da odnašajo in prinašajo pisma ali naročene reči, katerih niso dolžni, jih odpusti, ako nočeš biti kriva pred sodnjim stolom božjim.

Najbolj pa skerbi, da se bo služba božja v koru dobro opravljala, da se bodo natanko spolnjevali vsi redovni obredi in da bodo sè siromašnimi redovnicami ravnale ljubeznivo in po redovniško v obednici. Ako bi našla pomanjkljivosti, ne smeš precej opomniti; zakaj včasih ti bo razumnost rekla, da je bolje prikrivati in se delati kaker da ne vidiš, kar gledaš, in ne slišiš, kar čuješ. Ako bodo redovnice spoznale, da ti sama gospodariš, in da želiš vedeti, kar se v samostanu godi, na kratko, da hočeš ti vladati, o takrat bodo že spolnjevale svoje dolžnosti in blagoslavljalje tebe in tvoje vodstvo.

Ne bodi maščevalna. O kako zopern je na predstojnici nekak duh maščevanja! Zgodilo se bo, da se bo kaka redovnica vperla tvojemu predstojništvu, ali da je kò syetovavka pri vašem zboru ali posvetovanju goreče zastopala drugo mnenje kaker ti; potem jo pa ti zato na muho vzameš in poiščeš vsako priložnost, da bi jo ponižala in kaznovala. Ti tožiš, ako nato godernjajo zoper tebe v samostanu. Odpravi priložnost in opusti maščevanje, pa ne bodo več godernjale! Kolikokrat si ko podložna nuna slabo govorila o predstojnici in morebiti tudi zdaj obsojaš ravnanje neposredno prejšnje predstojnice? Poterpi tedaj s pogreškom, zaradi keterega morajo tudi druge s teboj poterpeti. Bog te vari, da bi rabila svojo oblast v kaznovanje osebe, ki nima drugega greha kaker tega, da drugače misli kaker ti. V že imenovani knjigi berem, da se je neka predstojnica po svoji smerti prikazala svoji zaupnici in jej rekla: „Malo je manjkalo, da nisem bila pahnjena v pekel in sicer samo za to, ker sem se ko predstojnica posluževala svoje oblasti, da sem vstregla kaki svoji osebni strasti.“

Bodi vzgledna. Lep zgled predstojnice je duša dobrega vodstva; redovnice pazijo bolj na tvoja dela kaker pa na tvoje besede. Ako boš v koru perva, keder nisi postavno zadržana, ako boš pri skupnih opravilih perva, ako te bodo videle ponižno,

prijazno in pobožno, bodo vse posnemale tvoj zgled. Nasprotno pa, ako boš v samostanu najbolj godernjala, najrajši zamerila in najbolj prederzna, ako bi hotela biti izuzeta, ako bi redko prišla k skupnemu obedu, gotovo boš zgubila tisto veljavo, ki je zelo potrebna za vodstvo samostana. Keder si bila zgolj priprosta redovnica, je na-te pazila samo predstojnica in morebiti še ona ne; zdaj te pa ko predstojnico ves samostan opazuje in na tvojem zgledu visi redovno življenje vaših redovnic.

Ako pripoznaváš, da si v čednostih slaba in da na sebi ne vidiš drugega kaker siroččino in pogreške, ravnaj se po sveti Tereziji. Ko je bila izvoljena za predstojnico nekega samostana, je postavila kip presvete Device na mesto predstojnice in v njeni roki je položila samostanske ključe in je prosila redovnice, da naj pripoznavajo to mogočno Gospo za svojo predstojnico, v svojih potrebah naj se k nji zatekajo, njen zgled naj posnemajo pri vseh svojih opravilih in naj se ne ozirajo na njene slabosti. Obernila se je k presveti Devici in jo prosila, da naj blagovoli sprejeti njo in vse njene redovnice za svoje podložne in ta tri leta naj pomaga voditi samostan, da se bo vse veršilo v lepem redu v večo slavo njenega presvetega Sinu. To stori tudi ti in pod varstvom Marijinim terdno upaj, da bo v tvojem vodstvu vse šlo po sreči.

§ 13.

Kako naj se vede redovnica v službi ključarice ali oskerbnice.

Najbližnja stopinja časti opatice ali predstojnice je njena namestnica, vikarija ali podpredstojnica, ker so pa nauki za prvo kaker za drugo isti, ne bom o njih govoril, opomnim samo to, da ako bo nesloga in needinost mej predstojnico, njeno namestnico in drugimi svetovavkami, bo takoj zmešano poprej lepo soglasje v vašem samostanu. Zato morajo te sè svétom voditi predstojnico in keder bi ne bila prav zmožna ali zelo poveršna v svoji službi, jo morajo opomniti, pa vedno v mejah spoštovanja, katero so dolžne predstojnici, in samo v slučaju, ako bi bile vse svetovavke mnenja, da je vredna opomina; zaradi tega pa je ne smejo opravljati ne v samostanu ne zunaj, da ne zgubi spoštovanja pri redovnicah in čislanja pri svetnih. O, koliko koristi ta zveza višjih v samostanih! Ako bodo edine predstojnica, njena namestnica in njene svetovavke, bodo ona trojna verv, ki

se prav težko da pretergati, samostan pa bo čudovito napredoval bodisi v časnem, bodisi duhovnem oziru.

Mej svetovavkami ima prvo mesto ključarica ali oskerbnica, ki nosi težo vsega samostana; njeno opravilo je mej vsemi najbolj težavno, najbolj nevarno in duhu povzroča največ raztresenosti. Misli si, da moraš vedno hoditi mej dvema prepadoma in da si v veliki nevarnosti pasti vanju; prvi prepad je to, ako si preveč nagnjena na reči zaradi gerde skoposti, drugi pa je, ako si preveč potratna. V prvem slučaju grešiš zoper ljubezen v škodo vbogih redovnic; v drugem pa grešiš zoper pravičnost samostanu v škodo. V prvem in drugem slučaju obtežuješ svojo vest in se delaš krivo pred Bogom; da se ti ne bo pripetilo toliko zlo, sprejmi nekoliko navodil!

Ne zanemarjaj priskerbovati potrebnih reči kaker zahteva samostanska navada in ljubezen. Imaš morebiti v blagajni veliko denarja? Rad bi vedel, zakaj ga tako strastno varuješ?!

Odgovorila mi boš: „Za samostanske potrebe.“ Ali če je potreba že tukaj, zakaj ne poskerbiš? Zakaj ne daš redovnicam potrebnih reči glede hrane in obleke, kaker zahtevajo postave in samostanske navade?! Želiš li, da ti jaz povem?! Ti si hočeš pridobiti ime dobre oskerbnice, in mej tem ne spolnjuješ dolžnosti dobre redovnice in vznemirjaš ves samostan s pritožbami in godernjanjem. Ti daješ na znanje, da boš tedaj svojo službo prav popolno opravljala, ako se ti bo posrečilo prihraniti samostanu deset zlatov, bodisi da bi jih vzela iz ust ali od življenja siromašnih redovnic, ki so pičlo preskerbljene. Oj prevara! Mari misliš s takim ravnanjem samostanu koristiti?! Kaj pa imaš ti za samostan? Zidovje ali redovnice?! Ne nadleguj tedaj ves dan predstojnice s prigovarjanjem, da naj bo varčna glede na hrano in obleko redovnic; ne prodajaj boljšega vina in žita boljše verste, ne obderži slabšega za siromašne redovnice, da bi pomnožila denar; zakaj to ni pravo gospodarstvo, temuč resnična krutost.

Še slabše pa bi bilo, ke bi na eni strani denar izdajala za sto in sto nepotrebnih reči, na drugi strani pa grešila zoper dolžno ljubezen do redovnic. Mogoče v vašem samostanu ni popolnega skupnega življenja (vita communis), da tedaj samostan ne plačuje zdravnikov in zdravil, temuč da redovnice same plačujejo s prihranjenim denarjem. Ako pa ta siromašna bolnica nima prihranjenega, ali vsaj ne dovolj, ali naj vmre brez dolžne

pomoči?! — Toda samostan ne zmore! Ne zmore? Srebern plašč pa, ki ni potreben cerkvi, more dati napraviti? Razne cerkvene slovesnosti more napravljati, prizidavati more, pomagati bolni sestri pa ne zmore! To je ostudna krutost pred Bogom in ljudmi. Veš, kaj se bo zgodilo? Ljubezni primankuje v vašem samostanu. Povem ti pa, da bo manjkalo tudi blagoslova božjega na vašem posestvu, pri vaši živini, pri vaših dohodkih; vsaka reč bo končana; in ti mati oskerbnica, ki si kriva vsega tega, pričakuj ostro kazen!

Glej bolj na natančno spolnjevanje vodila kaker pa na varčevanje. Kaj je vzrok, da se dan za dnem vrivajo pogrški zoper vodilo v samostanih? Glej, zato, ker niso redovnice preskerbljene s potrebnimi reči. Zakaj pa niso preskerbljene? Zato, ker so oskerbnice preveč stiskajočih rok in terdega serca. Redovnica, ki ni v samostanu preskerbljena, si priskerbuje reči zunaj samostana; zadeve vesti si po svoje razlaga, ker dela vse brez dovoljenja predstojnice. Peča se z delom takrat, ko bi imela moliti; in zato je ni skoraj nigdar v koru; hodi v pogovarjavnico in goji nevarno prijateljstvo, da prejme potrebne reči. Vseh teh grehov si ti kriva, ker ne priskerbiš potrebnih reči. Juda je prodal Kristusa judom za trideset srebernikov, ti pa prodajaš toliko Kristusovih nevest hudemu duhu, da denar množiš.

Kaj bi se zgodilo nadalje, ako bi drugim pomagala, da ne bi vodila natanko spolnjevale? Ta lajika je preoblastna, sè svojo službo pa dobiva denar, in ti jo ščitiš; ona, ki je zato postavljena, ne skerbi za bolne, nosi pa denar v tvojo blagajno, in ti jo na vse načine ščitiš. Zato zaderžuješ svarjenje, opominjevanje in pokorila. O gerda skopost! Koliko zla napravi!

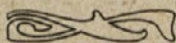
Še slabše bi pa ravnala, ako bi zaradi denarja napeljevala hlapce in dekle, da naj se lažejo, ke bi jim nalagala, da naj vprašani, zakaj da niso kupili rib za zadnji postni dan, po tvojem naročilu odgovore: „zato ker ni bilo rib na tergu,“ dočim jih je bilo v resnici obilo. Ke bi dajala na krožniku redovnicam po eno slaniko, ali nekaj zelenjave, bi sicer vstregla svoji želji, da ne bi potrosila denarja. Toda v samostanu se bodo zbirale redovnice in godernjale; in kedo je vzrok tega?! Tvoja skopost, ki bi rada vinar delila na štiri dele. Včasi prideš navskriž zaradi cene s posvetnimi ljudmi, ko prodajaš in kupuješ, je slišati tvoje glasno govorenje bodisi pri mreži (v parlatoriju), bodisi pri vratih; in kar je še hujše, imaš za dobro, kar ni v resnici in namestu,

da bi plačala kupljene reči z denarjem po dogovoru, jih hočeš plačati sè sočivjem, z osoljenim mesom in z enakimi rečmi; in tako siliš siromašne ljudi, da sprejemajo to, kar ti hočeš, žugaje jim, da drugači ne boš več pri njih kupovala. In na ta način misliš sè silo koristiti samostanu?! To pa se pravi skerbeti za propast lastne osebe in za pogin vse družine. Nesrečnica, ker si napertuješ toliko grehov; koliko slabih zgledov, da se svet čudi, in koliko je razvad, ki si jih vpeljala v samostan!

Ne reci „to je moje“, kar je samostansko in si ne prilasti nobene samostanske reči! Odkod tolika tvoja lakomnost? Dovoliš li, da ti razodenem svojo misel?! Jaz mislim, da prihaja od tod, ker imaš za svoje to, kar v resnici ni tvoje. Kaj bi rekel sveti Bernard, ki je tolikanj sovražil besedici „moje, tvoje“, ako bi slišal oskerbnico reči: „to zidanje me stane stô zlatov; svoj denar sem dobro porabila, da sem to preskerbela.“ Kaj, tvoj denar? Neka versta tatvine je reči: „to je moje“, kar je lastnina samostana. Ne verjamem, da ta način govorjenja odgovarja notranjemu mišljenju. Res je pa nasprotno, da navada tako govoriti vzbuja venderle v tebi neko nagnjenje do prilastitve in povzroča, da nerada izdajaš denar, ker se ti zdi, da svoj denar izdajaš. Po obljubi vboštva ni nič tvojega, niti pajčolan ni tvoj, ki ga imaš na glavi; rabiš ga, ni pa tvoj. Od tega nasprotno, kar v svoji službi oskerbuješ, niti raba ni tvoja, kaj še le lastnina, ti imaš pri tem zgolj le oskerbovanje. Kako tedaj imenuješ svoje?! Še hujše pa bi bilo, ako bi si prilastila preostanke svojega oskerbovanja ter si mislila: „to je itak sad mojega truda.“ Čudim se! Ti si dolžna truditi se za samostansko blaginjo; samostanska je glavnica, samostanski so preostanki, ker moraš dati račun o vseh rečeh predstojnici. Brez njenega dovoljenja se posluževati je tatvina, pa ne navadna, temuč bogoskrunska. Boj se Boga in pogosto se spominjaj, da treba plačevati z ognjem in sicer z večnim ognjem skupne prilasčene reči in prelomljeño obljubo vboštva!

Ne bodi raztresena v duhu, temuč škérbi za samostanske potrebe tako, da ne boš škodovala svoji duši. Ne želim, da bi ti triletna služba oskerbnice prinesla vice treh stoletji. Zato moraš jako skerbeti, da ne boš v duhu raztresena; vem, da ti tvoja služba ne dopušča, da bi bila v koru pri vseh delih brevirja; ali za vedno biti izuzeta in nigdar ne priti v kor, tudi v največih praznikih ne, to ni dovoljeno. Vem, da moraš vsaki dan občevati sè svetnimi ljudmi, sè zidarji in

hlapci. Ali h čemu ona naklonjenost, čemu muditi se, potem ko si se že pogovorila o samostanskih potrebah, ure in ure v posvetnih razgovorih! Res je, da je ta vaš hlapec dober možak, pa vendar le možki; niti tebi ni dovoljeno pogovarjati se s kakim možkim ravno ta čas, ko bi se morala pogovarjati z Bogom. Ne grajam te, da si mnogo ur čez dan pri blagajni, da šteješ denar, računaš in zapisuješ vse dohodke in stroške; računov z Bogom pa mari ni treba nigdar napraviti?! Nigdar ne opraviti kratkega premišljevanja?! Nigdar spraševanja vesti, nigdar ne brati pobožnih knjig?! Prebudi se tedaj iz mlačnosti sedaj, ko prebiraš te opomine in dobro si zapomni to resnico: Naj si bo vaš samostan nekoliko bolj bogat ali siromašen, ako ne prihaja iz tvoje grešne nemarnosti, je na tem malo ležeče in o tem ne boš dala računa pred sodnjim stolom božjim. Nasprotno pa, če s popolno raztresenostjo v duši zgubiš raj ali vsaj veliko zasluženja za nebesa; o, na tem je največ ležeče, in o tem boš morala dati račun pred velikim sodnjim stolom božjim. Ako je taka, odloči se, da boš sè svojo službo združevala deviško samoto, ne bodi predomača sè svetnimi ljudmi, v koliker ne nanaša prava potreba. Pogosto reci Gospodu: O moj Bog, daj mi milost, da bom tako oskerbovala časne reči, da ne bom zgubila večnih dobrot!

Nekaj o sv. križevem potu.

P. H. R.

II. •

V zadnjem spisku je morda ta ali oni izobraženiši bravec pogrešal, da se nismo ozirali še na gerško besedilo svetih evangelijev, ali za naš namen pač zadostuje slovenska prestava po latinski v Vuljgati, saj imamo v latinskem od sv. Jeronima prirejenem besedilu zanesljiv prevod iz prvotnih gerških izvornikov.

Zdaj pa še nekaj o sv. križevem potu.

V enem ali drugem molitveniku opazimo naslov: „Sv. križev pot po sv. Leonardu Portomavriškem.“ — Znano in gotovo

je, da molitve od svetnikov sestavljene rajši opravljamo in tudi z večo pobožnostjo kakor pa druge, naj si bodo od keterega koli učenega in pobožnega pisavca. Torej ni čuda, da vernikom zlasti vgaja sv. križev pot sestavljen od našega sv. Leonarda, od onega milega svetnika, ki je tako zelo pospeševal to prekrasno pobožnost. Ker so molitve in pobožnosti izvirajoče od svetnikov tako priljubljene in čislane, se pa seveda včasih prigodi, da kedo v napačni gorečnosti prične pripisovati to ali ono molitev kakemu znanemu svetniku, čeprav je dotični ni sestavil ali pa le v drugačni obliki. Naš sv. Leonard je pač napisal več križevih potov, vendar pa ne vseh, ki se mu pripisujejo. Gotovo je, da besedilo sv. križevega pota v italijanskem izvirniku jako dolgo in pesniško sestavljeno (perva postaja se pričinja tako-le: „Križan naj bo! Pa kedo? in za koga?!...“) ni od sv. Leonarda, čeprav so v mnogih drugih deželah prepričani, da izvira od tega svetnika. V resnici ga je pa sestavil neki kapucinski pater (V „Filotea franc.“ pag. 375. P. Fel. Bergom [Milano 1868]). Pred sabo imam petero „sv. križevih potov“ pod imenom sv. Leonarda: štirje nosijo izrečno njegovo ime; peti je pa predstavljen v prelepih Lesarjevih „Mašnih bukvah“ „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ (v Ljubljani 1855).*

Na strani 226. te mašne knjige je „križev pot“, ki se pričinja z Darovanjem: „O moj dobrotljivi Jezus! ljubim te čez vse, ker si večna dobrota in brezkončna milost...“ I. postaja pa se začne: „Premisli prečudno ponižnost nedolžnega Jezusa, s katero je on brez vsega izgovarjanja poslušal in sprejel...“ II. Postaja pa se konča sè znanimi besedami: „...daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s Tvojo služabnico, sv. Terezijo, voščil in želel: Terpeti ali vmreti, vmreti ali terpeti.“

Čudno na prvi pogled in zajemljivo je tudi sledeče. Iz samostana sv. Bonaventure v Rimu, kjer se časti blaženo telo sv. Leonarda, sem prejel knjižico sv. križevega pota, sestavljene od tistega svetnika (ponatisek l. 1907), po katerem je brezdvojbeno prestavljen Lesarjev „križev pot“, in vendar ni popolnoma enak onemu izdanemu v Benetkah leta 1802! Bistveno se sicer vjemata, v tem pa mej drugim na priliko ni besed svete Terezije. V zadnjič omenjeni knjižici pa, v Viterbu tiskani, ko je bil svetnik še „Pater“, in v molitveniku „Pot v nebesa“ („La via

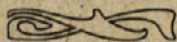
* Enak je tudi v »Ceciliji« in drugih naših molitvenikih, tu in tam s kako majhno spremembo.

del Paradiso“), tiskanem v Milanu 1828, je pod imenom sv. Leonarda popolnoma drugačno besedilo sv. križevega pota. V tem se pričinja I. postaja: „Klanjam se, o moj Jezus, pred tisti božjo poterpežljivostjo, s katero si sprejel od hudobnega sodnika Pilata najkrivičnijo smertno obsodbo . . .“ Ta jako lepi in pri tem kratki sv. križev pot se nahaja v mnogih izdanih italijanskega molitvenika sv. Alfonsa „Le massime eterne“, kateri molitvenik je pa vže od mnogo let gotovo popolnoma predelan.

V zbirki „Opere sacro-morali“ (Benetke 1844) sv. Leonarda se nahaja v 14 zv. jako lepi sv. križev pot za redovnice. Naj ga čislani sobrat P. A. F. o priliki priredi za „Cvetje“!

Iz vsega, kar smo tukaj ob kratkem priprosto povedali, moremo povzeti, da je sv. Leonard sestavil več sv. križevih potov, ali najprej ono besedilo v Viterbu izdanega križevega pota, ki se nahaja popolnoma enak v molitveniku „Via del Paradiso“ iz l. 1828, ta se je tudi do zdaj ohranil nespremenjen. Kar se tiče ponatiska onega znanega, ki je po njem prestavljen v naš slovenski jezik Lesarjev križev pot, je gotovo delo sv. Leonarda, ali prenařeno (v Rimu l. 1907).

Ti trije „križevi poti“, zelo lepi, kratki, ginljivi naj bi se pod imenom svetnikovim v naših molitvenikih najbolj širili — mi pa, udje I. in III. reda sv. Frančiška, sobratje in sosesre sv. Leonarda, tega tako gorečega aposteljna sv. križevega pota, pa še bolj pogosto in še z večo vnemo premišljujmo terpljenje Zveličarjevo po navodilu našega svetnika!

Kaj piše „najstariša knjiga sveta“.

„**N**ajstariša knjiga sveta“ je naslov nekim silno starim papirjem, ki so se leta 1857. našli pod razvalinami staroegiptovskega mesta Tebe. Mej mnogimi drugimi podobnimi najdbami — sedaj jih je že na tisoče — so po mislih odličnih učenjakov ti papirji najstariši, zato so dobili tako imenitno ime. Vse kaže na to, da so bili pisani že v dobi, ko se je pisalo približno 3500 let pred Kristusom. Tisti, ki je te papirje napisal, pripominja na koncu

svojega dela, da je vsebino le prepisal iz nekih še stariših zapiskov. Kako častitljiva priča starih časov je tedaj srečno dospela do nas!

Opravičeno se čudimo, ko slišimo, da so ljudje že v oni sivi preteklosti knjige pisali, in ravno tako, ko zvemo, da so dandenes na svetu učenjaki, ki znajo te starodavne spise brati in njihovo vsebino po naše povedati. Še bolj se pa čudimo, ko nam ti učeni možje povedo, kaj se v onih papirjih bere. Vender je pa treba pripomniti, da kar tako lahko tudi največi učenjaki teh knjig ne prebirajo. Ne glede na to, da so neketere najdbe slabo ohranjene, imajo pri tolmačenju premagati vse polno drugih težav. Kako težko je prav umeti ta toliko tisočev let stari jezik! In čeprav se po daljšem trudu posreči stavek za stavkom dobesedno prevesti v naš jezik, je vender pomen pogosto tako skrit, da se zdi skoraj nemogoče najti pravo misel. Šele ko nam postaja način življenja tedanjega ljudstva jasniši, ko z napredujočo zgodovinsko znanostjo spoznavamo šege in navade onih ljudi, moremo tudi njihove spise bolj in bolj umevati.

Tudi v naši „najstariši knjigi“ še ni vse pojasnjeno. Vender je mnogo odstavkov že prav dobro razrešenih in ti so jako zajemljivi in po večem zelo lepi. Knjiga je namreč nekaka zbirka dobrih naukov za pošteno, npravnostno življenje. Oglejmo si neketera mesta, da bomo videli, kakšne misli so vladale pred pet ali šest tisoč leti v ljudskih glavah!

Pisavec priporoča zmernost in svari pred požrešnostjo: „Keder sediš z drugimi v družbi, pozabi na svoje priljubljene jedi. Odpoved serca je kratek trenutek, toda požrešnost je gerdobija in v nji je sramota. Saj vender tudi posoda z vodo pogasi žejo. Tudi usta, napolnjena sè zelišči krepčajo serce. Velike reči so pogosto odvisne od malenkosti. Vbožec je, kedor je suženj svojega trebuha ali kedor preživi svoj čas v nezavednosti (v pijanosti.) V hiši takih ljudi prebiva debelost telesa.“

Dalje opominja, da naj mladina spoštuje stare ljudi. Nihče naj ne preriva starčka iz kraja v kraj in naj njegovemu sercu ne napravlja bolečin, ko je že tako vsled starosti ves sključen. Z ljubeznijo mu je treba streči v njegovih potrebah. Boljše je imeti ljubežen do starčkov, ko pokladati kolače na daritveni aljar. Da bi bravca bolj nagnil k usmiljenju do starih ljudi, slika betežnost njihovih let takole: „Hudo je postati star; to je poslednja nezgoda v življenju, da postane človek na zadnje zopet otročji.

Ležanje mu je vsaki dan muka. Oči oslabijo, oboje ušes otopi, moč gre v zgubo. Usta nimajo nič več prave govornice, serce zastaja in se ne spominja več včerajšnjega dneva. Noge odpovedo — zdaj ena zdaj druga. Dobro se spremeni v slabo, okus gine. Visoka starost naredi človeka v vsakem oziru slabega. Nos je zamašen, da ne more dihati. Sedenje in hoja sta mu breme. Kaj naj tedaj starček naredi?“

Najlepši oddelek v naši zajemljivi knjigi se nam zdi nauk o pokorščini. Videti je, da so v onih časih to imenitno čednost visoko čislali. Takole pravi pisavec: „Bog ljubi pokorščino, nepokorščino pa sovraži. Sin, ki se rad da v službi božji podučiti, bo srečen zavoljo svoje pokorščine; dočakal bo starost in povsod bo priljubljen. Dober sin je dar božji. — Lepa je pokorščina, ta prekrasna beseda! Toda lepša ko vsaka druga, je pokorščina, ki prihaja iz ljubezni. Dvakrat lepo je, ako sin sprejme besedo svojega očeta; zavoljo tega bo dočakal starost. Ljubezen božja spremlja pokorščino, nepokorščina je pa pred Bogom gnusoba. Glej, serce naredi svojega gospodarja pokornega ali nepokornega. Človekova sreča in nesreča je odvisna od tega, kakšnih misli je. Kedor je pokoren, rad posluša opomin. Če sin z veseljem uboga svojega očeta, ga vsakedo rad vidi! Kedor v pokorščini posluša, kar se mu pove, temu bo dobro šlo v telesnih rečeh; njegov oče ga bo čislal in njegova hvala se bo čula iz ust vseh živih, ki po zemlji hodijo. Če sin sprejme očetovo besedo, se ne bo zmotil v svojih namerah. — Znamenje sinove poslušnosti je njegovo modro ravnanje. Njegove zmote, kje so? Zmota nastane le iz nepokorščine zgodnjih let. Kedor je uporen, ne doseže ničesar. Vednost vidi v nevednosti, čednost v hudobiji. Vse mogoče nespodobnosti napravi. Vsaki dan se slišijo o njem zaničevanja vredne reči. Poslušen sin pa dočaka srečno starost, doseže častitljivost in spoštovanje. Po njegovi besedi se ravnaajo otroci, ko ponavlja nauke svojega očeta . . .“

Predstojnikom in podložnim daje posebne nauke. Kedor ima službo vrejevayca javnih zadev, naj bo nepodkupljiv in naj ne žali nikoger. Nikarí naj pri svojih podložnih ne vzbuja strahu. — Podložni naj gredo predstojnikom s poti in naj ne gledajo preveč za njimi. Govorijo naj ž njimi le tedaj, keder jih sami pokličejo, in le tako dolgo, dokler predstojniki hočejo.

Tatvino tudi obsoja: „Kedor krade od posestva svojega soseda kaker krokodilj, dela svojim otrokom sramoto. Njegov oče

se potaplja v žalost in njegova mati postane otrok smerti.“ Vender naj oče hudobnega sina ne pahne od sebe, temuč naj mu prekerbi pripravnega dela, da ga tako odtegne strastem.

Pred ničemernostjo svari v sledečih besedah: „Ako si morebiti eden izmej tistih, ki znajo globoko misliti, si nikari domišljevati, da si storil kaj posebnega, česar se bodo bodoči dnevi spominjali.“ — Vednost je moč. Toda kedor zna misliti, naj nima navade, da bi svoje terditve s kletvijo pečatil. Naj ne bo prenapet v svoji domišljavosti in tudi človeka nevrednih misli naj nikoli ne goji. Vednost in znanje je zaklad, ki se ne more zgubiti, in je več vreden, ko vsa krasota in bogastvo.

Močno obsoja nedovoljeno pečanje sè ženskami: „Kedor se da obvladati od norosti za ženskami, mu dober svèt več ne koristi.“

Končno priporoča miloščino: „Tvoj obraz naj se sveti, dokler boš živel (to se pravi: bodi prijazen!) Če pride k tvoji mizi sestradan ubožec ter prosi miloščine, in če poželjivost njegovega obličja naznanja praznoto v njegovem trebuhu, ga nikoli brez potrebe ne odslovi in ga ne pripravi do tega, da bi te napadel (vsed prevelike lakote.)“

Iz teh kratkih odlomkov se dovolj jasno vidi, da mož, ki je spisal našo „najstarišo knjigo“, — menda mu je bilo Kadjimna ime — ni imel prazne glave. Skoraj bi mu rekli staroegiptovski Salomon. Vender bi pa ne bilo prav misliti, da je v njegovi knjigi vse tako lepo, ko v Salomonovi. Ne, tudi očitne zmote se najdejo v nji, točja teh ni vredno tukaj natisniti, saj le preveč vemo o zmotah poganškega sveta. Zato se nam pa takrat toliko bolje zdi, keder najdemo razveseljivo prikazen, da je ta ali oni pogan kako „kerščansko“ povedal.

Naš Kadjimna je zraven družega zlasti zavozil glede vere v enega Boga. Iz teh misli, ki smo jih tukaj zapisali, je sicer videti, kaker da je poznal ta modrijan res le enega Boga. Toda na drugih mestih govori brez ovinkov o „bogovih“. Učenjaki mislijo, da je bila knjiga spisana v dobi, ko je prvotna vera Kamovih mlajših — Egipčani so bili namreč iz Kamovega rodu, Kam je bil pa sin očaka Noeta — že gubila terdna tla in je v deželi prevladovalo poganstvo. Vender pa na starega Boga niso čisto pozabili in če ga že niso priznavali za edinega Boga, so mu vsaj pustili vladu nad stvarjenjem ko najvišjemu mej bogovi. Imenovali so ga Oziris. V najstariših spisih tega naroda se sploh po-

gosto najde govor samo o tem bogu, kar priča nedvojbeno, da so tudi Egipčani nekoč poznali pravo vero očaka Noeta. Ako je bila pa vera v onih časih še koliker toliko dobro ohranjena, tudi ni čudno, da niso pozabili vseh lepih nauk za pošteno življenje. Toda čimbolj se približuje zgodovina novejši dobi, tim hitreje je ginilo oboje: vera in nrvnost. Egipčani so pričeli po božje častiti zvezde, za njimi svoje zemeljske vladarje in končno — živali! Tako neumni so bili na te svoje „bogove“, da gerški zgodovinar Herodot piše o njih: „V Egiptu je sicer malo živali, ali kar jih je, so vse svete.“ — V tem gnusnem malikovanju je ječala dežela stare slave tako dolgo, dokler je ni rešil tega jarma Kristusov nauk. V prvih stoletjih svojega obstanka je kerščanstvo v Egiptu res bujno cvelo, ali to krasno njivo božje besede je popolnoma opustošil nov sovražnik: mohamedanstvo. Pod vladno tega krutega gospodarja je Egipt za Cerkev še vedno le misionjska dežela.

P. B. A.

Dopisi.

Iz skupščine III. reda v Brežicah.

Meseca aprilja so se zveršile nove volitve odborov III. reda v posameznih župnijah. Ostali so večinoma stari odbori z malimi spremembami. Sestavljeni so tako-le:

Brežice.

Prednjik: Ferlan Jožef, šolski sluga, mesto.

Pomočnik: Golič Jožef, mož, Cundrovec.

Prednjica: Flis Ljudmila, samska, mesto.

Pomočnice: Habinc Ana, žena, Brezina. Metličar Ana, samska, Cundrovec. Zorko Frančiška, samska, mesto. Ostrelič Rozalija, dekle, Zverinjak.

Dobova.

Prednjik: Omerza Frančišek, mož, Dobova.

Pomočnik: Najdek Jožef, samski, Mihalovci.

Prednjica: Žnidarič Neža, samska, Mihalovci.

Pomočnici: Štrasar Marija, žena, Sela. Žabkar Marija, dekle, Mostec.

Artiče.

Prednjik: Cizelj Pavelj, mož, Glogov brod.

Pomočnik: Cerjak Janez, mož, Curnovec.

Prednjica: Koprivec Veronika, dekle, Artiče.

Pomočnice: Bogovič Rozalija, dekle, Arnova sela. Rožman Marija, dekle, Dečna sela. Lapuh Neža, žena, Obrež.

Sromlje.

Prednjica: Kostanjšek Rozalija, samska, Sromlje.

Pomočnici: Peterkovič Marija, samska, Curnovec. Pleterški Ana, dekle, Gornja Pohanca.

Pišece.

Prednjik: Koprivec Frančišek, mož, Pišece.

Pomočnik: Kranjčič Frančišek, mož, Blatno.

Prednjica: Cvetko Terezija, samska, Globoko.

Pomočnice: Kostrevc Terezija, žena, Blatno. Filipčič Marija, dekle, Bojsno. Šeško Jozefa, samska, Pišece.

Bizeljsko.

Prednjik: Drenik Frančišek, mož, Stara vas.

Pomočnik: Jagodič Anton, mož, Brezovica.

Prednjica: Zelič Jera, vdova, Nova vas.

Pomočnica: Jagodič Terezija, dekle, Brezovica.

Kapele.

Prednjica: Požar Terezija, samska, Jeroslavci.

Pomočnica: Šalobarda Neža, samska, Župelevc.

Čatež.

Prednjik: Baškovč Matija, mož, Merzlavas.

Pomočnik: Komočar Martin, mož, Prilipe.

Prednjica: Gerdanec Ana, samska, Cerina.

Pomočnice: Vogrin Marija, samska, Malence. Gramec Uršula, dekle, Globočice. Baškovč Katarina, dekle, Žejno.

Cerklje.

Prednjik: Lopatič Jožef, mož, Boršt.

Prednjica: Poldan Rozalija, dekle, Kerška vas.

Pomočnici: Zlobko Jozefa, dekle, Župeča vas. Mlatkovič Marija, samska, Skopice.

Sv. Križ.

Prednjica: Kvartuh Ana, vdova, Poštena vas.

Pomočnica: Oštir Frančiška, dekle, Gornja Pirešica.

Velika Dolina.

Prednjica: Povh Katarina, vdova, Ribnica.

Pomočnica: Barkovič Marija, žena, Brezje.

Marija Gorica — Brdovac (Hervatsko).

Prednjica: Novak Barica, dekle, Vukovo selo.

Pomočnica: Iveta Evica, vdova, Kraj doljni.

Zdole (pòdružnica).

Voditelj: Vlč. g. župnik Alojzij Šoba.

Prednjik: Omerzel Frančišek, samski, Kostanjek.

Pomočnik: Bahč Maks, mož, Zdole.

Prednjica: Planinec Rozalija, samska, Ravne.

Pomočnici: Belec Terezija, žena, Kostanjek. Pleterski Marija, dekle, Zdole.

Zaupnica za Videm: Avsec Marija, samska, Pesje.

Zaupnica za Rajhenburg: Rezec Neža, žena, terg.

Zaupnica za Podsredo: Zupan Marija, dekle, Osredok.

Za Terst se to pot niso postavile zaupnice, ker so tam bivajoče tretjerednice brežiške skupščine mesto večinoma zapustile zaradi vojnih razmer.

Ožji odbor, ki vrejuje denarne zadeve cele skupščine in kateremu se naznanijo važnije redovne zadeve, obstoji iz treh brežiških odbornikov, ti so: Ferlan Jožef, Flis Ljudmila, Zorko Frančiška.

Vsi ti odbori so postavljeni za dobo treh let.

Iz ljubljanske ženske skupščine tretjega reda.

V Ljubljani so opravljali tretjeredniki dosedaj tri devetdnevnic na čast svetogorski Materi božji za srečen konec vojske. Vsaki dan so imeli prav v ta namen sv. mašo; nekaj so za to darovale dobre tretjerednice, za drugo je poskerbel blagajniški odsek, kaker tudi za bolj obilno razsvetlavo mej sv. mašo in popoldne mej litanijami. Po vsaki sv. maši so molili skupno po pet očenašev, zdravamarij za srečen konec vojske, enega za sv. očeta in enega za naše vojne vjetnike na tujem. Druge molitve za devetdnevnic so opravljali vsaki za se, največ v cerkvi pred svetogorsko podobo, drugi pa tudi doma iz knjižice, ki jo je sestavil goriški duhovnik A. Červ in jo je tretji red dal na novo natisniti: „Devetdnevnic k časti milostne Matere Božje na Sv. Gori pri Gorici.“ S koliko vnemo in zaupanjem so se poprijeli devetdnevnic, kaže to, da se je v enem mesecu oddalo dva-tisoč knjižic.

Verhu tega so tretjerednice v teku treh devetdnevnih nabrale in nakupile več blaga in so napravile za vbegle otroke z Goriškega precejšnje število novih oblek, za naše vjetnike v Italiji se je pa tudi odposlalo več knjig in listov, da si bodo z domačo besedo, četudi le tiskano, kratili čas in vedrili in blažili serce.

S tem poročilom naj pa naše delo ne bo doveršeno. Pomoč je in bo še vedno potrebna; ljubezen ne pozna počitka, zato le še nadaljujmo delati dobro. Bog ve za vse; iz ljubezni do njega ste delali; on bo stoterno povernil.

Novo mesto. Pervi sestanek voditeljev III. reda novomeškega okrožja. (Dalje in konec). Po končani debati je govoril pč. g. Anton Šmidovnik, župnik v Prečini, o dolžnostih čč. gg. duhovnikov napram udom III. reda v onih župnijah, kjer III. red še ni ustanovljen. Ke bi se te krasne besede pč. g. svetnika vpoštevale, bi III. red v vsaki župniji cvetel ter donašal čudovite sadove posameznemu in celi župniji. — Zelo važen in času primeren je naslednji referat pč. g. dekana Josipa Plantariča v Trebnjem. Naj stoji tukaj dobesedno:

Kako moške pridobiti za III. red, posebno po vojski?!

(Referat za konferenco voditeljev III. rednih skupščin novomeškega okrožja v Novem mestu.)

Sedanjo vojsko so povzročili prostožidarji, sovražniki Boga, vere in cerkve. Hoteli so Avstrijo vničiti, ker je katoliška. Upamo za terdno, da se jim peklenski namen ne bo posrečil.

Ali nekaj družega bodo dosegli. Možje in mladeniči bodo v vojski podivjali, posuroveli, v veri se omajali in zbog zlobne agitacije v taborih in streljskih jarkih postali sovražni cerkvi, veri in duhovnikom. Bojimo se kulturnega boja po vojski, ki bo sicer cerkev očistil in okrepil, v katerem pa se bo gotovo mnogo duš nagnilo na nasprotno stran in bo v nevarnosti večnega pogubljenja.

Kako obvarovati zlasti može in mladeniče slabih posledic vojske, nevere in večnega pogubljenja? Z organizacijo mož in mladeničev.

Mej drugimi organizacijami nas denes zajema zlasti III. red sv. Frančiška, ki je prestal v preteklih letih izverstno preizkušnjo in dokazal, da je zmožen delati čudeže spreobernenj in pobožnega življenja.

Kaker vera Kristusova sploh, tako ima tudi III. red sè svojim vodilom, ki je evangelij v malem, še sedaj isto moč v sebi, ko pred stoletji. Glejmo, kako bi mogel III. red po vojski naše može in mladeniče obvarovati hudih posledic vojske!

Po vojski bo vera v mnogih omajana, III. red pa vterjuje v svojih udih ravno véro: živo, delavno véro; ohladila se bo

ljubezen, III. red pa oznanjuje ljubezen do Boga in do bližnjega in jo kaže na svojem ustanovitelju, sv. Frančišku. Posledica vojske bo sovraštvo do cerkve in duhovnikov, tretji red pa ravno po svojem vodilu goji ljubezen do cerkve in spoštovanje do papeža in duhovnikov. Po vojski bo najberž pri možeh in mladeničih prevelika samozavest, tretji red pa priporoča kerščansko ponižnost in priprostost.

Po vojski bo razberzdanost in sexualibus, tretji red pa priporoča čistost in zakonsko zvestobo. V vojski smo vsi, tudi vojaki, tako hrepeneli po miru, tretji red pa oznanjuje ravno miroljubnost, odpuščanje, mir v družinah in soseskah.

V vojski se je zelo grešilo zoper Boga z nezaupanjem, z bogokletstvi, s kletvino, z nesramnim govorjenjem in z dejanskimi grehi zoper šesto božjo zapoved, tretji red pa je red spokornosti in oznanjuje pokoro, s katero se izbrisujejo časne kazni in druge posledice greha.

Po vojski bo mnogo siročine: sirot, vdov in invalidov, tretji red pa priporoča dobroteljnost.

Tako je III. red po svojem ustroju, po svojem bistvu in vodilu izborna sredstvo, da popravi škodo, ki jo bo naredila vojska zlasti pri možeh in mladeničih, da zaceli rane, ki jih bo vsekala vojska in da reši duše.

Ali kako pridobiti može in mladeniče zlasti po vojski za tretji red?!

Če že pred vojsko niso marali zanj, ali ne bo po vojski še težje jih pridobiti?

Pa zakaj niso marali zanj? — Nekaj niso čutili potrebe, ker se jim je predobro godilo, največ je pa krivo nepoznanje tretjega reda.

1.) Zato je prvo sredstvo za pridobivanje udov III. redu to, da se zanese mej ljudi spoznanje tretjega reda, njegovega bistva, njegovih dobrot in milosti in blagih socialnih učinkov. Pri tem nam bo prišla na pomoč socialna beda, ki preti nastati.

Da bodo mogli voditelji tretjega reda zanesti mej ljudi to spoznanje in zajemanje, zato je potrebno, da ti sami proučavajo III. red in njegovo zgodovino, proučavajo življenje sv. Frančiška, proučavajo tudi zgodovino 13. in poznejših stoletji in da tako spoznajo, kako je ozdravil sv. Frančišek po svojem tretjem redu hibe tedanjih stoletji.

Nadaljna sredstva so 2.) agitacija; 3.) molitev; 4.) disciplina.

5.) Jako bo vleklo, ako se bo povdarjalo, kako se za vsakim vmerlim tretjerednikom moli seraf. rožni venec in darujejo sv. maše in sv. obhajila.

6.) Koristno bo, ako se možki sami sprejemajo in k obljudi pripuščajo in ako se jim določijo posebni dnevi za sv. spoved.

7.) Dobro bo, da se za možke izvoli posebno predstojništvo (odbor).

8.) Morda bi bilo tudi dobro, da se katerikrat v letu naredi govor samo za moške.

Kdor ve še kaj drugega, naj pove v prihodnji številjki.

Josip Plantarič.

P. ravnatelj se zahvali pč. gospodu dekanu, vnetemu voditelju III. reda za skerbno sestavljen referat. Rekel je: „Vidi se, da sva oba enakih misli.“ P. Pavel je še svetoval, da naj bi pri velikonočnem spraševanju porabili lepo priložnost za agitacijo. Pokažejo naj se iz zgodovine sedanje dobe veliki možje, ki se niso sramovali biti v tretjem redu. Odloči naj se moškim v cerkvi prostor, klopi, kamer ne sme nobena ženska stopiti. Misijonski čas in duhovne vaje so dober pripomoček za pridobivanje moških v tretji red. Zlasti naj se napravijo včasih duhovne vaje samo za moške, s posebnim ozirom na tretji red, njegovo važnost za sedanjo dobo. — Po dokončanih referatih spregovori p. vizitator še nekaj besedi v spolnitev. Posebno je povdarjal, da naj bi se voditelji posameznih skupščin in p. ravnatelj tretjeredniškega okrožja mej seboj vsestransko podpirali, če hočemo, da bo tretji red imel pravo veljavo za sedanji čas. Za povzdigo III. reda priporoča, da naj se shodi in seje redno veršijo vsak mesec, ker se shodi pada in raste III. red. Sprejem in obljava naj bo samo dvakrat na leto in sicer prvič na dan letnega obiska in drugič pol leta pozneje s skupnim sv. obhajilom. Vesoljna odveza in papežev blagoslov naj se vselej javno podelita, kar se naj tudi prejšnjo nedeljo oznani na leci. Keder udje tretjega reda javno nastopijo pri procesijah, imajo prednost pred Marijino družbo, zato gredo tik pred Najsvetejšim. Letna vizitacija se bo tam veršila, kjer voditelji vsaj deloma spolnjujejo svoje dolžnosti napram tretjemu redu. — Na to so prišle slučajnosti. Pč. g. Bajec, župnik v Šentjanžu, prosi v imenu duhovnih sobratov, da bi imel vsako leto en tozadeven referat na sestanku Sod. Jesu, da bi se v gospodih zbudilo večje zajemanje za tretji red ter razvila živahna debata, kar na sestankih samih voditeljev ni mogoče. (Tak referat je imel p. ravnatelj 17. julija v Mokronogu, pokazala se je resnična potreba te verste referatov). Terdi tudi prej imenovani g. župnik, ko vnet tretjerednik, da mora vsak III. red širiti, zlasti v sedanji dobi! Duhovnik ne more in ne sme biti zoper III. red. P. ravnatelj je tudi obljubil, da bo naročil enake križe za celo okrožje. Duhovne vaje se bodo veršile vsakih pet let. Na vprašanje, ali se bo treba za-nje posebej priporočiti, je odgovoril vizitator, da ni treba in da bodo večje skupščine — in kjer je bolj potrebno — najprej na versto prišle. Dalje se je govorilo o glasilu tretjega reda, o njegovem pravopisu ter potrebi za III. red. Povdarja se, da glasilo popolnoma odgovarja svojemu namenu. Za sklep spregovori p. ravnatelj še nekaj besed. Končali smo prvo posvetovanje v korist in napredek III. reda. Hvala vsem

prečastitim gospodom, ki ste se odzvali mojemu vabilu! Bog naj po priprošnji sv. Frančiška, da bi šli vsi preč. gospodje vneto na delo za razširjanje tretjega reda, ko smo spoznali, kako važen je tretji red za sedanjo dobo, ko smo se prepričali, da nam je potrebno skupno delovanje. Po tem sestanku naj verniki spoznajo, da vlada mej nami popolno soglasje glede tretjega reda, da bodo mogle naše besede, ki jih bomo govorili v korist tretjega reda, najti globok odmev v sercu vernikov! — O, srečen duhovnik, ki veliko pripomore k ustupu novih udov v tretji red, ker jih je pripeljal k vrelcu največih duhovnih dobrot in milosti ter posebnega veselja v nebesih. In srečna bo naša zadnja ura pri spominu, da smo vsem dobro mislečim vernikom posameznih župnij pripomogli, da so vstopili v tretji red, kjer toliko molijo, tolikokrat prejemajo sv. zakramente ter se očiščujejo časnih kazni po tako številjnih odpustkih. — O, koliko bo tudi naše plačilo v sv. nebesih! Zatorej, prečastiti bratje, na delo zê združenimi močmi za razširjanje tretjega reda zdaj in po vojski!

Razgled po serafinskem svetu.

V naši slovenski frančiškanski provinciji sv. Križa se bo v kratkem veršil provincijalni kapitelj, volitve p. provincijalja in prov. definatorjev ali svetovavcev. Generaljni vizitator je letos preč. p. Vendelin Vošnjak, generaljni definator za redovne okrajine slovenskih jezikov, prej gvardijan v Zagrebu, trikrat zaporedoma provincijaljske bratske herivaške redovne okrajine sv. Cirilja in Metoda. Učeni in pobožni pater je naš rojak, štajerski Slovenec. Gospod ga ohrani še mnogo let!

Duhovščina na fronto! Tako zahtevajo francoski prostozidarji, ki imajo zlasti ondi odločilno besedo. Dasi je že tri tisoč francoskih duhovnikov padlo, se jim jih vender še preveč zdí. Zato jih bo moralo zdaj še dvanajst tisoč iz bolnišnic na fronto. Pravijo, da radi tega, da pride zopet malo več duha, poguma in požertvovalnosti v čete. No, če to resno mislijo, so vender prišli do tega, da je le vera, ki daje človeku moč ob času takih žertev, mejtem ko pride svobodomiselstvo na boben. Ako je pa to le pretveza in jih v resnici le po duhovniški kervi žeja, bo prej ali slej ta brez dvojbeno na nje prišla.

Za papeža se tepejo. Papež se je v tej vojski pokazal ko edina nezavzetna terdnjava. Že nad dve leti jo obe sovražni skupini neprestano oblegata. Kar mergoli okrog njega raznih diplomatov in agentov, zlasti nam nasprotne skupine. Zadaž pa čakajo dopisniki njih listov kaker lačen pes na košček mesa, da vjamejo

kako njim prijazno besedo in jo razpredejo v dolgovezne članke in tako s papežem pokrijejo, o čemer jim vest pravi, da je kri-
vično. Vse zastonj! Ko so na dolgo in široko razpeljali kako pa-
peževo izjavo in prišli do zaključka: „papež je naš“, pride iz
Vatikana uradna poprava: vse zlobno zavito, vse zlagano. Res
papež edini je nevtralen iz vzvišenega ne koristolovskega namena.
Njegova nevtralnost zlasti po izbruhu avstrijsko italijanske vojske
očividno ni zgolj človeško, temuč tudi v prvi versti delo tistega,
keterega namestnik je na zemlji. Molimo, naj Bog še nadalje
poveljuje tej terdnjavi kaker doslej, da se bomo imeli, če se vse
zruši, kam zateči.

Katoliški Bolgari molijo za papeža. To sicer ni nič po-
sebnega, saj so vsi katoličani dolžni moliti za svojega skupnega
očeta. Nekaj posebnega je to, da se je letos na god sv. očeta 25. mal-
serpana tudi kralj s številnim diplomatičnim zastopstvom udeležil
slavnostne zahvaljne službe božje.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine mariborske:

Maribor: č. s. Romualjda, šolska sestra, vmerla v Velikovcu,
dne 4. junija t. l., Marija Žolgar, Karelj Deutscher, Jozefa Zemljič, Marija
Schocher, Hermina Wesiak, Marija Glaunizer, Jozefa Skočir; Sv. Barbara
pri Vurbergu: Helena Zavernik, Terezija Jäger; Ribnica na Pohorju:
Barbara Ogrin; Puščava: Janez Perše, Jožef Korman, Julijana Sparhakl,
Roza Niemeč, Marija Kozjak, Roza Jerat, Neža Fischinger; Velika ne-
delja: Jurij Lesiak, Ana Lah, Marija Majcen, Franc Skuhala; Črešnjevce:
Uršula Klinc, Terezija Huber, Marjeta Pustovnik, Neža Müller, Frančiška
Krošelj, Neža Žitnik; Sv. Peter pri Mariboru: Marija Likovec, Elizabeta
Ferk, Alojzija Pavalec, Marija Strucl; Ljutomer: Antonija Čuješ; Sveti
Lovrenc na Dravskem polju: Marija Hertiš; Sveti Miklavž pri
Ormožu: Jozefa Meško, sestra pč. g. župnika, vbita od hrasta, ki se je
na njo poderl. Zgled pridne gospodinje, tretjerednice in družbenice dekliške
Marijine družbe. Jozefa Lukman, Antonija Žnidarič, Franc Verbančič; Sveta
Marjeta ob Pesnici: Julijana Marat, Magdalena Narat, Frančiška Ferk;
Slivnica pri Mariboru: Ana Vojčnik; Jarenina: Terezija Herič,
Marija Božnik; Belotinci na Ogorskem: Katarina Kobilec; Sobota
na Ogorskem: Eva Spartel; Ruše: Antonija Kumrič, Terezija Gomilnik,
Alojzija Burcar, Ana Ačko.

2) skupščine ljubljanske:

Frančiška Štrukelj, bolniška sestra, Jedert Vidmar, Frančiška Žgajnar
z Rudnika, Apolonija Malenšek, Anton Primc, Janez Gašperc iz Cerkelj na
Gor., Jera Oven iz Višnje gore.

3) skupščine idrijske:

Ivana Pelhan (36 let v redu), Antonija Rupar.

4) skupščine brezjanske:

Marija (Elizabeta) Kapus iz Kamne gorice, vmerla v juniju 1916.

5) skupščine novomeške:

Prečina: Marija Gnidovec; Zagradec: Marija Blatnik, Marija Perko (52 let v redu).

6) skupščine kamniške:

Mengeš: Uršula (Terezija) Zupan, Marija (Elizabeta) Gabrič.

II. pokojni udje **armade sv. Križa**:

Andrej Barle, Jožef Kristan, Janez Gašperlin, iz Ljubljane; Janez Debeljak iz Kostanjevice, Apolonija Glasenčnik iz Šoštanj. Priporočajo se udom armade sv. Križa v molitev!

Dalje se priporočajo v molitev: P. D. v svojih zadevah, neka oseba priporoča sebe, da bi zadobila pravo spoznanje in ponižnost ter svojega brata za dosego zaželenega poklica. Dijak, da bi se lažje učil. H. Z. za ozdravljenje. Tretjeredniki v vojski.

Zahvala za vslišano molitev.

Ivana Arrigler naznanja obljubljeno zahvalo za zadobljeno zdravje. Izrekam srčno zahvalo presv. Sercu Jezusovemu, prečisti Devici Mariji in sv. Antonu za pomoč v veliki zadregi.

F. G.

Zahvala v čast Materi božji in sv. Antonu za vslišanje v mnogih zadevah.

F. T.

Neka mati iz Kranja se zahvaljuje sv. Antonu za premnoge milosti, ki jih je prejela od Boga po priprošnji tega mogočnega svetnika. Zlasti se zahvaljuje Padovanskemu čudodelniku, da je stal na strani njenim otrokom pri učenju in pri vzgoji. Sv. Anton vselej pomaga!

Darovi.

Armada sv. Križa. — Miloščina udov (armade Sv. Križa) za Sv. Deželo v avgustu: Ana Božič, Ljubljana: 15 kron; Župni urad v Štangi: 35 kron; Alojzija Čuješ, Ljutomer: 101 krona 60 vin.; Neža Žurman, Ljubljana: 34 kron; Neža Hriberšek, Šoštanj: 44 kron 20 vin.; Jakob Strekelj, kaplan v Kostanjevici: 14 kron; Marija Strahovnik, Velenje: 16 kron 40 vin.; »Cvetje«: 20 kron.

Za kitajski misijon je došlo k nam v Kamnik nadalje: neimenovana tretjerednica v Brežicah: 5 kron; neimenovana za odkup paganskega dečka: 20 kron.

Za kruh sv. Antona: Ivana Arrigler iz Idrije: 2 kroni.

